

ROERKERKNIEUWS - Pasen

editie 200 (29 april 2024) – www.roerkerken.nl

parochiestatistiek

In Roerkerknieuws 153 publiceerden we al eens een vergelijkend financieel overzicht van de inkomsten van onze zes Roerstreekparochies. Tot nu toe gelden onze parochies nog als zelfstandige eenheden, maar we zijn een 'federatie in oprichting', dat wil zeggen dat we nu al een gezamenlijke ('geconsolideerde') jaarrekening bij het bisdom indienen. Als de federatievorming is afgesloten blijft er alleen nog een 'gezamenlijke pot' over, waarin niet alleen alle inkomsten samenvloeien, maar ook alle uitgaven uit betaald dienen te worden.

	Inw.	kerkbijdrage			collectes			stipendia			kaarsengeld		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Hbs	4.251	21.019	21.836	19.839	4.607	5.875	6.421	1.525	2.113	1.575	7.097	6.081	5.583
Mlk	3.708	20.847	15.821	11.825	3.704	3.994	4.561	1.038	0.973	1.018	2.174	2.364	1.070
Mft	3.101	24.450	21.584	20.575	5.322	5.833	8.766	2.104	3.701	3.572	3.946	5.491	3.992
Phlt	4.031	24.878	24.160	22.200	4.045	5.968	7.433	0.923	1.175	1.231	5.960	6.858	7.210
OBg	3.350	22.070	19.775	19.424	4.550	3.524	5.114	4.024	4.833	4.260	7.289	7.816	6.009
Vlp	2.368	11.804	07.507	06.509	3.272	3.463	3.088	0.798	0.870	0.740	2.319	2.093	1.552

In 2022 hadden wij een totaal aan inkomsten van ruim 360.000 euro (2021: een kleine 390.000 euro), tegenover een totaal aan uitgaven van ruim 420.000 euro (2021: ruim 450.000 euro). Dat betekent dat we afgelopen boekjaar een totaal verlies van meer dan een half ton hadden. Over 2023 hadden we totaal aan inkomsten van 361.000 euro en een totaal aan uitgaven van 503.500 euro; die opvallend hoge uitgavenpost heeft met name te maken met de extreem hoge energiekosten het afgelopen jaar. De parochies Montfort en Vlodrop hadden gelukkig een gunstig energiecontract, maar de andere parochies zijn met hun in totaal 37.000 euro ten opzichte van 2022 aan energiekosten flink de boot ingegaan. Al met al komen we voor 2023 uit op een (gezamenlijk) verlies van bijna anderhalf ton! Dat zal ongetwijfeld ook zijn consequenties hebben op onze kerkervisie (zie Roerkerknieuws 194).

Meimaand- Mariamaand

Het gebruik om de Meimaand als Mariamaand bij uitstek te beschouwen is in het Middeleeuwse Italië ontstaan. Ten tijde van de Contrareformatie verspreidde deze devotie zich over de hele Kerk, waarna ze in de negentiende eeuw een sterke impuls kreeg sinds de pausen er bijzondere aflaten aan verbonden. In Melick wordt sowieso al iedere donderdag voorafgaand aan de ochtendmis van 9.00 uur gezamenlijk het rozenhoedje gebeden. In Vlodrop doen ze dat gedurende Meimaand voorafgaand aan de zaterdagavondsmis van 17.30 uur. Tijdens de Meimaand wordt in Posterholt de maandagavondsmis van 19.00 uur gehouden in het Mariakapelletje aan de Mgr. Koningsstraat. In Herkenbosch is er in deze Mariamaand iedere vrijdag om 19.00 uur een extra Mis in/bij de Fatimakapel (Wijngaard).

Patroonsfeest St. Odiliënberg (8 mei)

Op woensdag 8 mei wordt in St. Odiliënberg weer het feest van de 'Berger patroonheiligen' Wiro, Plechelmus en Otgerus gevierd, d.w.z. sinds de drie een gezamenlijke feestdag hebben (1963). Voorheen was 8 mei de feestdag van (alleen) St. Wiro. Plechelmus heeft zijn eigen feestdag op 15 juli, evenals Otger(us) op 10 september. Dat het (hoog-)feest van de HH.

Wiro, Plechelmus en Otgerus tevens het patroonsfeest van zowel de Berger kerk als de Berger parochie is, danken we aan mgr. Daniel (Reginald) Cools OP (1618-1706), van 1677 tot 1700 (de zevende) bisschop van Roermond. Het was op zijn instigatie dat de toen sterk in verval geraakte Berger kerk werd gerestaureerd (1686). Bij die gelegenheid werden de HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus die er sinds hun dood in bijzondere ere werden gehouden, tot nieuwe patroonheiligen uitgeroepen. Daarvóór gold St. Petrus als de patroonheilige van de Berger kerk(-berg). Vandaar ook de naam 'Petrusberg'. Dit patrocinium komen we zelfs nog tegen in de oude (18^e-eeuwse) visitatieverslagen (<https://www.bisdom-roermond.nl/kerkvisitatiesoudebisdom>). Dit is blijkbaar niet bekend bij (de aanhangers van) de controversiële en tegendraadse historicus Albert Delahaye (1915-1987), die uitgerekend dit feit als bewijs aanvoert dat het in de akte van 2 januari 858 genoemde Berg niet 'ons' Berg kan zijn, maar Echternach mee bedoeld moet zijn. Het was Koning Lotharius II (835-869) die bij die gelegenheid *"het klooster Berg in de pagus van de Mosa, aan de rivier de Rura gelegen, toegewijd aan St. Petrus"* aan de Utrechtse bisschop Hunger schonk, die - nadat de Noormannen in 857 de stad Utrecht hadden verwoest - in de abdij Prüm zijn toevlucht had gezocht. Delahaye c.s. wijzen erop dat de schenking van St. Odiliënberg als toevluchtsoord voor de Utrechtse bisschop op zo'n korte afstand van Susteren toch minstens vreemd genoemd mag worden. *"Het bezit van de abdij van St. Odiliënberg scheen overigens door enige latere oorkonden van Utrecht bevestigd te worden. Onder de drie oorkonden over dit zogenaamd bezit van Utrecht zitten (echter) twee vervalsingen en één, die op een geheel andere zaak dan het klooster betrekking heeft, zodat het overbodig is te bewijzen dat Utrecht de abdij van St. Odiliënberg ooit in bezit heeft gehad. St. Odiliënberg is nadien ook nooit geclaimd door Echternach als voormalig bezit van Utrecht en dus van St. Willibrord. Dat geeft al de valsheid van deze opvatting aan. Immers als Echternach in de 12^e eeuw St. Odiliënberg niet geclaimd heeft, bestond die traditie nog niet"*. Zij zoeken het bewuste 'Berg aan de Rura' dan ook ergens anders. *"Bisschop Hunger met zijn klerus en monniken vluchtten in november of december 857 van Eperlecques naar Prüm. Zij kregen daar het klooster van 'Berg aan de Sura' aangewezen. Langs Echternach stroomt de Sauer, welke naam als Sura in de bronnen van Echternach voorkomt. Het klooster werd vanzelfsprekend Epternacum genoemd, wat later verduitsd is tot Echternach. De akte bestaat alleen in afschrift in het Cartularium van Egmond. Het kan voor zeker gehouden worden, dat 'Sura' in de tekst heeft gestaan; de rest van de passage bleef even toepasselijk, zodat men geen interpolatie behoeft te veronderstellen, doch een simpele verlezing of verschrijving van één letter. Dat lettertje heeft wel heel wat op zijn geweten! De kopiïst van Egmond uit de 12e eeuw kon niet verder kijken dan Limburg en maakte er natuurlijk 'Rura' (de Roer) van"*. Volgens Delahaye c.s. heeft de abdijskerk wel altijd het patronaat van St. Petrus en St. Paulus gehad. *"Al noemt de akte van 858 alleen de eerste, toch is het dubbele patronaat van de twee heiligen onafscheidelijk, zodat blijkt dat het nieuwe klooster dit patronaat heeft gehandhaafd. De kerk van St. Odiliënberg was (echter)", aldus Delahaye c.s., "aan de HH. Wiro, Plechelmus en Otger toegewijd welk patronaat al in de 8e eeuw bekend is, een bewijs temeer dat deze niet in de akte kan zijn bedoeld. De naam 'Berg' in Luxemburg is later vervallen, Echternach was de 'verduitsing' van de import-naam van Eperlecques, die voor het klooster en de plaats ging gelden"* (noviomagus.info: 'kerken in Oost-Nederland').

Carl Weber – architect van de oude St. Catharinakerk van Montfort uit 1858 (II)

De bouw van de kerk in Amstenrade (1852) lijkt een prestige-object te zijn van de plaatselijke Jean-Baptiste graaf de Marchant d'Ansembourg (1782-1854). Hoogstwaarschijnlijk

lijk heeft hij Weber als architect aangetrokken. Voor Montfort en Oud-Geleen is het niet duidelijk waarom het kerkbestuur voor Weber kiest. In Steyl schuift waarschijnlijk de ingenieur van Waterstaat, F.W.H. van Opstall (1824-1877), Weber naar voren nadat het plan van Cuypers was afgewezen. Voor Vijlen stelt dezelfde ambtenaar voor om ofwel Cuypers ofwel Weber te benaderen voor een nieuw ontwerp, terwijl hij in januari 1863 voor Lutterade-Krawinkel architect Weber warm bij het kerkbestuur aanbeveelt. Hoewel Weber verschillende opdrachten in Limburg had, bleef hij tot in 1857 in Keulen wonen. Enerzijds lokken de provincies Brabant en Limburg als een nieuw arbeidsveld, anderzijds lijkt het alsof hij zijn geboortestad niet kan of wil loslaten en daar toch zijn toekomst ziet liggen. Uiteindelijk zwicht hij voor de jonge Nederlandse kerkprovincie als werkterrein. Keulen heeft vermoedelijk zijn aantrekkelijkheid voor hem verloren. Daar zijn een aantal redenen voor te noemen. De persoonlijke reden kan zijn dat zowel zijn echtgenote als zijn ouders overleden waren. Mogelijk heeft zijn keuze te maken met het feit dat Statz adviseur van het Keulse generaal-vicariaat was geworden. Hij was bevoegd om wel of geen goedkeuring te verlenen aan het ontwerp en begroting van te bouwen kerken in het hele aartsbisdom (waartoe toen ook nog Aken behoorde, red.) en belast met het toezicht op de bouwwerkzaamheden. In principe is dit het werk dat in Nederland door ingenieurs van Waterstaat deden. Om de voortgang van de plannen niet onnodig of ongewenst te doen stagneren werden opdrachten liever aan Statz gegeven. Tussen hem en andere architecten en kunstenaars ontstaan ook wrijvingen, temeer daar Statz in zijn controle van anderen al te gewetensvol te werk gaat. Hij was bovendien lomp. Voeg daarbij het gegeven dat Limburg op de ontwikkelingen betreffende de neogotiek achterliep bij de omringende gebieden, dan moet Weber deze provincie als alternatief voor Keulen en als gat in de markt hebben gezien. Cuypers was tijdens zijn studie in Antwerpen tot dezelfde conclusie gekomen, Beiden zijn tot 1870 nagenoeg de enigen die op het gebied van de neogotische kerkenbouw in de provincie Limburg werkzaam zijn. De keuze van Weber om zich uiteindelijk in Roermond te vestigen is heel begrijpelijk, gelet op de opkomst van de bisschopstad als centrum van religieuze kunst. Het atelier Cuypers-Stoltzenberg en het oprichten van talrijke kunstenaarsateliers in de jaren vijftig moet bij Weber de idee hebben doen leven dat in Roermond iets stond te gebeuren, dat in Keulen al zijn beslag had gekregen. Weber ziet zijn kansen. In Roermond koopt hij op 11 oktober 1856 voor 2.168,00 gulden een huis met erf en een paar stukken grond van de lokale bierbrouwer Jan Hendrik Antoon Seipgens (vader van bekende schrijver Emile Seipgens, red.). In 1857 huwt hij te Roermond met Josephina Schieffer (1819-1897), dochter van een plaatselijke goudsmid, en vestigt hij zich definitief in Roermond (waar hij met zijn gezin aan de Pastoorswal ging wonen, red.). In april 1857 dient hij een schets in bij het college van burgemeester en wethouders van Roermond “voor de inrigting van de bovenverdieping tot woning van het Stedelijk Entrepôt aan de Kranenpoort”. wordt vervolgd

personalia

Op vrijdagmorgen 26 april j.l. hielden we vanuit de St. Sebastianuskerk van Herkenbosch de uitvaartdienst voor **Ida Gerarda Maria (Idi) Classen-Eikelenberg (1949-2024)**. Geboren en getogen in Herkenbosch als vierde in een gezin met zeven kinderen dat aanvankelijk in de buurt van de kerk woonde, maar later naar de Dr. Biermansstraat verhuisde, trouwde ze in de zomer van 1972 na een verkering van vijf jaar met Jo Classen (1950-2023) uit Melick, die meer dan 40 jaar lang als bankwerker bij Konings BV in Swalmen de kost zou verdienen. Ze woonden achtereenvolgens aan de Van der Rennweg en de Klaproosdreef om uiteindelijk – na eerst nog heel even aan de Europlaan-Oost te hebben gewoond - een eigen huis aan de

Daalenbroekweg te bouwen waar ook hun beide kinderen verder zouden opgroeien. Net zoals Jo was ook Idi een bezige bij, iemand die niet stil kon zitten. Ze werkte bij de facilitaire dienst in het Roermondse ziekenhuis toen ze daarnaast nog met haar zus Tiny aan de Hoofdstraat een kledingzaak begon ('Greta Garbo-mode'). In 1996 was een moeilijk jaar toen zowel Idi als Jo ernstig ziek werden. Gelukkig krabbelden beiden weer op en gingen ze er weer met hernieuwde energie tegenaan. Na zijn pensioen stortte Jo zich op zijn grote hobby: het onderhouden van tuinen. Idi maakte zich sindsdien bijzonder verdienstelijk voor de St. Sebastianusput, voor het Kasteelhofje en voor de parochie. Maar waar Idi en Jo nog meer van genoten was van het samenzijn met hun kleinkinderen Bieke en Doeke en van hun vakanties, met name naar Portugal. Jo's ongelukkige val in de zomer van 2022 zette hun leven echter in één keer op zijn kop. Sindsdien volgde de ene tegenslag op de andere. Dat hij vorig jaar op 2 augustus toch nog onverwacht overleed was achteraf gezien nog een geluk bij een ongeluk: daarmee bleef hem verder lijden bespaard (zie Roerkerknieuws 167). Hoewel ze Jo vreselijk miste, lukte het Idi toch weer de draad van het leven op te pakken, daarin gesteund door haar dierbaren en getroost door haar trouwe viervoeter Biedoe. Alles leek weer zijn gewone gangetje te hebben gevonden toen er op zaterdagavond 20 april j.l. plotsklaps een einde aan haar leven kwam. Na de uitvaartmis volgde in Geleen de crematie.

Op (koningsdag) zaterdagmiddag 27 april j.l. werd in de Mariakapel van St. Odiliënberg **Elin Hamers** uit Landgraaf (Schaesberg) gedoopt, zoontje van een oud-acoliet uit Kerkrade (Bleijerheide), één van de vorige parochies van onze pastoor. Op zondagmiddag 28 april j.l. werd in de St. Catharinakerk van Montfort een tweeling gedoopt: **Noméé en Rowen Ramakers**, zusje en broertje van Linou (2020) en Devin (2022) die eerder al hier gedoopt werden.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl